

Підсумовуючи все викладене вище, можна відзначити, що є конотації, які притаманні двом мовам (англ. та франц.), що, на нашу думку, зумовлено подібністю або спільністю традицій, звичаїв тощо. Зустрічаються й суто специфічні символічні конотації як самої квітки, так і її назви, які були зафіксовані в англійській та французькій мовах. Це пояснюється розбіжностями мовних картин світу цих народів.

Отже, маємо зазначити, що в процесі викладання іноземної мови (в нашому випадку англійської та французької) використання квітів та вивчення їх історії має неабиякий вплив на навчання студента. Останній краще обізнаний з тим матеріалом, що підтверджується історичними та мовними факторами. Саме тут утілюються знання народу про навколишній світ та культурний досвід.

I.M.Серебрянська

Сумський державний університет, м. Суми

ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЯ В КОЛІ СУМІЖНИХ ДИСЦИПЛІН

Однією з визначальних характеристик науки XXI ст. є тенденція взаємопроникнення різноманітних галузей наукового знання. У сфері гуманітарних дисциплін вираженням цього прагнення до синтезу стала активація культурологічних досліджень. Сьогодні спостерігаємо стрімке становлення й розвиток нової галузі мовознавства – лінгвокультурології, яка виникла в останній чверті XX ст. як продукт антропологічної парадигми у лінгвістиці і є закономірним результатом розвитку філософської й лінгвістичної теорії XIX-XX ст. Науковці підкреслюють міждисциплінарний характер лінгвокультурології, визначаючи її як «галузь лінгвістики, що виникла на межі лінгвістики й культурології», як «гуманітарну дисципліну, що вивчає матеріальну й духовну культуру, яка втілена в живій національній мові й проявляється в мовних процесах» або як «інтегративну сферу знань, що вбирає в себе результати досліджень культурології й мовознавства, етнолінгвістики й культурної антропології». Лінгвокультурологія вивчає мову в нерозривній єдності з культурою.

Головною одиницею лінгвокультурології є концепт. Під концептом розуміємо одиницю колективного знання, що має мовне вираження й позначена етнокультурною специфікою. Пізнання концепту допомагає відтворити етнокультурний образ, особливість менталітету носія мови.

У зв'язку з сучасною тенденцією впровадження інтегрованих форм навчання в систему вищої освіти України, вважаємо за доцільне вклю-

чити до програми вузу дисципліну «Лінгвокультурологія» або застосовувати її елементи у процесі вивчення інших дисциплін. Так, наприклад, на заняттях з української мови, вивчаючи розділи «Лексикологія», «Фразеологія», «Словотвір» та ін., чи іноземної мови, репрезентуючи нову лексику, раціональним буде розглядати слова не просто як лексичні одиниці, а як знаки, або імена відповідних культурних (етнокультурних) концептів. Це дає змогу вивчати поняття у єдності знань з мови, культури, літератури, етнології, історії, філософії та інших наук і, відповідно, актуалізувати, систематизувати знання з усіх цих дисциплін. Такий підхід до вивчення нового матеріалу дозволяє: 1) з'ясувати лексичні значення слів (за тлумачними словниками); 2) вивчити їх етимологію (за етимологічним словником); 3) установити дериваційні зв'язки, проаналізувати синонімічний ряд та підібрати антоніми; 4) розглянути слово у культурологічному ракурсі (використовуючи енциклопедичні словники).

Добираючи приклади використання відповідного слова в художніх чи фольклорних текстах, можна з'ясувати образний, понятійний та ціннісний елемент концепту, простежити зміни / стабільність лінгвокультурного значення ключового слова, яке відбиває світобачення етносу, у процесі його історичного розвитку, зіставити його з концептосферою іншого етносу, визначити спільні та відмінні ознаки концепту (наприклад, на заняттях з англійської мови можна провести зіставляльний аналіз структури будь-якого концепту англійського народу й відповідного українського концепту).

На заняттях з літератури, розглядаючи проблематику художніх творів, доречно звертатися не до окремих образів, а, знову ж таки, до концептів, етнокультурних концептів як синтезу поняття, образу, символу, асоціацій та ціннісного елементу. І тоді ми зможемо побачити, як у художньому тексті проявляється і світогляд народу, й індивідуально-авторське сприйняття дійсності.

На заняттях із культурології звернення до поняття концепт забезпечить не лише засвоєння знань з предмету, а й активізацію знань з мови, літератури, етнології, психології тощо.

Вивчаючи будь-яку тему із зазначених вище дисциплін, можна запропонувати студентам проаналізувати той чи інший концепт. Таке завдання може бути, наприклад, варіантом проектної роботи, що дасть можливість студенту попрацювати самостійно, переглянути значну кількість літератури та опрацювати інші джерела. Цей вид роботи, на нашу думку, зацікавить студентів, оскільки він передбачає елемент самостійного наукового дослідження, дасть їм можливість проявити свої дослідницькі здібності, а викладачам – підготувати молодь до

подальшої можливої наукової діяльності в аспірантурі. Заняття стає цікавим, динамічним, емоційно насиченим, що сприяє ефективності навчання.

Отже, вважаємо, є сенс запровадити у програму вищого навчального закладу таку дисципліну, як лінгвокультурологія: або як спецкурс для студентів гуманітарних спеціальностей, або як один із розділів при вивченні мовознавчої дисципліни, або ж як одну з тем при вивченні суміжних із нею дисциплін для студентів інших спеціальностей, оскільки це забезпечує інтегрований підхід до викладання предметів у вузі та якісно новий рівень знань студентів.

І.В.Бакова, канд.екон.наук, доцент,
О.І.Пронин, канд.екон.наук, доцент,
alex@oseu.org.ua

Одеський державний економічний університет (м.Одеса)

МОДЕРНІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У ВНЗ

Вирішення проблем модернізації вітчизняної вищої освіти відповідно до вимог Болонської угоди і підвищення якості підготовки фахівців є основною метою всіх новацій в цій галузі. Впровадження низки заходів – два ступені підготовки фахівців (бакалавр – магістр), єдина система кредитних одиниць, кредитно модульна система та інші ставить за мету забезпечити випускникам українських ВУЗів однакові можливості й права нарівні з випускниками іноземних навчальних закладів на базі єдиних вимог, критеріїв і стандартів..

Особливість освіти ХХІ ст. полягає в її радикальному та динамічному оновленні. Змістовне наповнення сучасної вищої освіти породило цілу низку проблем, від вирішення яких залежатиме майбутній образ освіти. Намагання відповідати рівню розвитку наукового знання та наголос на інформаційній насиченості при збереженні традиційних освітніх технологій відгукнулося проблемою дисциплінарного перевантаження змісту освіти. Нові інформаційні технології (НІТ) в освіті – як інструмент створення якісного базису підготовки фахівців: учбових планів, що динамічно змінюються, організаційних та методичних матеріалів щодо організації самостійної роботи студентів (СРС) та комплексний підхід до обрання сучасних засобів та методів навчання, в тому числі й дистанційного. Одним із заходів щодо модернізації процесу навчання у ВНЗ, на наш погляд, можна вважати більш виважений підхід до складання (оновлення) навчальних планів, що розробляють для студентів певних спеціальностей, залучення до цього процесу не